

17546

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

Hälsingland

Färila sn

17546

Tannerhagen, Thure. 1945.

Svar på ALMA:s fråga. M. 82 Mat-
ordning och bordsredor.

5 H. 43

Pagesman: Jon-Olov Englund, Ygg, 75 år

Hälsingland

Färila

mäl. "mältid"; vännta till mäls
"vänta tills tiden för mältiden är inne"
mälmillan adv. "mellan två mäl-
tider";

skrävmäl. "duktig, starkt mättande
mältid"

matdaks adv. "tid för mältid"

Inga minnen finnes av regelbundet
förekommande mältider.

De mältider, som voro gängse i orten un-
der den tid, då ej något brädslande arbe-
te förelåg, voro:

frukost kl. 8. (sill [strömming] och
potatis, mjölk, smör, bröd)

middag kl. 12 (fläsk, potatis,

sås, bröd, välling eller blot mjölk)
affvet. m. kl. 4 em. (smörgås, ost,
 torrt kött, hembryggt dricka)
kvällsmål. kl. 8 (gröt [av kornmjöl]
 och mjölk)

Vid slätter, då man steg upp kl. 1-2 på
 natten åt man första målet kl 5 f.m.
 (fläsk, potatis, sås, bröd, mjölk)

Kl. 10 fm.; välling, smör, ost, torrt kött,
 ost, forbad fläskkorv (kryddad och fin). Man
 fick då även en sup till maten.

Sedan vilade man ett par timmar.
 Nästa mål intogs kl. 5 em. (smör, bröd,
 ost, kött, mjölk)

Plutligen kl. 7. på kvällen: gröt och mjölk.

Tall, fläsk och sås förekom till fru-
 kost på söndagarna. Till söndagensmiddag
 fick man någon (söt) soppa, smörgåsmat, rökt kött etc.

ULMA 17546. T. Tannerhagen. 1945
 HLS. FÄRILA
 Frgl. M 82

3
sövväl n. "smör, messmör, ost, kött,
fläsk"

gusslän "all mat, även sovel" ex.

ja ha int fått nå gusslän på helä dan

"jag har ej fått en matbit på hela da-
gen"

möla v. "äta enbart sovel"

massäck "matsäck" är levande i målet

Vid skogsarbete, handlofsfärder, forkörning,
flotkning, vaktning av kreatur etc. måste
man leva på medhard matsäck.

De olika slag av mat och dryck, varan
matsäcken i vanliga fall bestod, voro

följande: smör, bröd, messmör, ost,
korv, rost kött, pannkaka, mjölk (om
det var bara för en l. högst två dagar) samt
brännvin.

Matsäcken förvarades dels (om det ^{VAR} för

någon dag) i ett rektangulärt matskrin, som var litet och mycket enkelt tillverkat, och dels i en matspänn 'ett större, med smide försedd avlångt skrin (om det gällde för en vecka eller så),

Man kunde även (om det var bara för ett par dagar) använda en finnvässka 'fyrkantig väska med lock över' och med rem (som man kunde ha över axeln)

Brännvin hade man alltid med sig i en liten flaska (kagge) av trä [1 1/2 liter] Något namn på ^{DEN} flaskan ej känt.

Det förekom, att någon mindre matmängd gavs direkt ur handen åt barn
T.ex. 1) nyglöpt ost som smakbit åt barn (i jäbodarna)

2) en liten smörgås åt barn.

tvål kvakumät m. 'en halv rågkaka

ULMA 17546. T. Tannerhagen. 1945
HLS. FÄRILLA
Frgl. M 82

med smör, ost, kött etc. på, som man
direkt ur handen gav främmande. De,
som bjödos på detta, fingo antingen
äta det på stället eller också medta-
ga det och äta det hemma.

Beteckning ej känd för särskilt
god matbit, hemförd av den, som va-
rit på resa.

Thure Tannerhagen